

Forsknings-gennembrud viser Din eksem kan være arvelig

Lider du af atopisk eksem, kan det være, at du mangler et vigtigt stof i huden. Ny forskning har nemlig vist, at mangel på proteinet filaggrin i huden øger risikoen for sygdommen. Opdagelsen er et af de største fremskridt for forståelsen af atopisk eksem.

AF LÆGE, PH.D. BERIT C. CARLSEN, VIDENCENTER FOR ALLERGI V/DERMATO-ALLERGLOGISK AFD., GENTOFTE HOSPITAL

Har du en mutation i din arvemasse? Sådan et spørgsmål er pludselig blevet relevant, hvis du har atopisk eksem eller problemer med tør hud. En ny opdagelse har nemlig vist, at netop en mutation i arvemassen kan gøre, at du mangler proteinet filaggrin i huden. Proteinets er nødvendigt for en sund hud, og opdagelsen er et af de største fremskridt, der er sket inden for forståelsen af atopisk eksem.

Mangel gør din hud utæt

Filaggrin er vigtigt, fordi proteinet er en del af din hudbarriere. Din hud er din barriere mod omgivelserne, og en intakt hud beskytter dig mod, at bakterier og virus trænger ind og giver infektioner. Huden beskytter dig også imod udefrakommende kemiske stoffer, varme og kulde. Desuden hjælper huden med at holde på kroppens vandindhold og med at holde dig varm.

Når du mangler filaggrin, bliver din hud dårligere til at beskytte dig mod omgivelserne og også dårligere til at holde på vandindholdet. Mangel på filaggrin gør kort sagt huden utæt som en si.

Opdagelsen af, hvad filaggrin-mangel betyder for atopisk eksem, er vigtig. Nogle er født med en hud, der ikke giver så god en beskyttelse mod omgivelserne, fordi de mangler en vigtig byggesten. Det er vigtigt for den samlede opfattelse af sygdommen. Derudover åbner opdagelsen op for, at man kan udvikle nye målrettede behandlinger til atopisk eksem

Mutationen er almindelig

Mangel på filaggrin skyldes en mutation i arvemassen. Det betyder, at arvemassen er ændret, så den ikke virker efter hensigten, og der bliver derfor ikke dannet noget filaggrin. Når du ikke danner filaggrin, kan du få problemer med tør hud, og det øger risikoen for at få atopisk eksem. Cirka 9 pct. af den danske befolkning har en filaggrin-mutation.

Mutationen er arvelig, og du er født med den. Det er ikke noget, du kan udvikle senere i livet eller fjerne fra din krop. Du vil derfor hele livet have en skrøbelig hud, du skal tage hensyn til. Da mutationen er arvelig, er der også risiko for, at dine børn kan arve den, og

du kan hverken før eller under din graviditet forebygge, at du giver din egen mangel på filaggrin videre til dine børn.

Op mod halvdelen mangler filaggrin

Helt op til 50 pct. af dem, der har atopisk eksem mangler filaggrin i huden. Omvendt betyder det også, at du kan udvikle atopisk eksem, selv om din hud indeholder normale mængder af filaggrin, men risikoen er større, hvis du mangler filaggrin. Det er ikke nok kun at mangle filaggrin; miljømæssige faktorer er nemlig også skyld i, at du får hudsygdommen.

Har dit barn først udviklet atopisk eksem, og har barnet en filaggrin-mutation, så er det sværere at vokse sig fra eksemet i forhold til børn med normale mængder af proteinet i huden. Det betyder, at sygdommen varer længere. Filaggrin-mangel øger også risikoen for at få svært eksem frem for mild eksem.

Undersøges i Gentofte

Indtil for nylig var det i Danmark ikke muligt at blive undersøgt for, om du mangler filaggrin i huden. Men Videncenter for Allergi og dermato-allergologisk afdeling på Gentofte Hospital har i samarbejde med læger på klinisk biokemisk afdeling nu opstillet en metode, så man her kan lave undersøgelsen.

Det kræver, at du får taget en almindelig blodprøve. Andre hudafdelinger og privatpraktiserende hudlæger kan også sende blodprøver til Gentofte Hospital for at få dem undersøgt.

Hudlægerne på Gentofte Hospital forsker intenst i betydningen af mangel på filaggrin i huden. ■

Fakta om filaggrin

- Filaggrin er et protein, der kun findes i huden og ikke andre steder i kroppen.
- 9 pct. af alle danskere mangler filaggrin i huden.
- Filaggrin-mangel kan forklare, hvorfor du har atopisk eksem eller problemer med tør hud.
- Filaggrin-mangel er arveligt.
- Har du fået påvist filaggrin-mangel, skal du passe ekstra godt på din hud og sørge for, at den ikke tørrer ud.
- Du skal også undgå stoffer, der irriterer huden eller er kendt som allergifremkaldende.
- Du kan ikke ændre på din filaggrin-mangel ved at lægge din livstil om. Kostændringer har fx ingen effekt på netop dette problem.
- Der findes i dag ikke nogen behandling, der kan rette op på filaggrin-mangel, men gennem forskning forsøger man fx at finde en behandling, hvor man kan få huden til at danne mere filaggrin.

Læs nyt fra Videncenter for Allergi

Videncenter for Allergi er et nationalt center, der varetager opgaver vedrørende forskning, overvågning, information og forebyggelse af allergi over for kemiske stoffer – særligt kemiske stoffer i forbrugerprodukter. Centret har til huse på Gentofte Hospital. Fremover i AstmaAllergi vil du kunne læse nyheder fra Videncenter for Allergi. Det kan fx være nyheder om indholdet af nikkel i særlige produkter, om hårfarve, parfume, krom, konserveringsmidler og andre kemiske stoffer.

Hvert femte barn har atopisk eksem

Omkring hvert femte barn i Danmark har atopisk eksem. Huden er ru og tør og med kløende røde eksempletter. Det kan klø så meget, at nattesøvnen forstyrres. En del vokser sig fra det, men mange er stadig plaget af deres eksem som voksne.

Der findes ikke én enkelt årsag til atopisk eksem, og både arvelige og miljømæssige faktorer spiller ind.

Har du atopisk eksem som barn, øger det din risiko for at få håndeksem som voksen. Atopisk eksem kan ikke helbredes, men behandlingen er med til at holde sygdommen nede, så man kan leve med den.